

zelena istra

Projekt "Demokracija u praksi" financira EUROPSKA UNIJA.

Za navedena stajališta odgovara isključivo Zelena Istra; ona ni u kojem slučaju ne odražavaju stavove Europske unije.

The project "Democracy in Practise" is funded by the EUROPEAN UNION.

The content is the sole responsibility of Zelena Istra and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Gajeva 3, 52100 Pula
Tel. i faks 052 506 065
www.zelena-istra.hr

**Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog
uređenja i graditeljstva
Ulica Republike Austrije 20
10000 Zagreb**

U Puli, 17. veljače 2009.

Predmet:

Postupak izdavanja upute o sadržaju studije utjecaja na okoliš za terminal ukapljenog plina na otoku Krku - PRIJEDLOZI

Klasa : 353-03/08-01/115

Ur.broj: 531-08-1-1-06-09-7

Poštovane, Poštovani,

prema informacijama koje smo dobili od nositelja zahvata, razdoblje u kojem se mogu dostaviti prijedlozi za sadržaj studije utjecaja na okoliš za terminal ukapljenog plina na otoku Krku produžen je do 19. veljače 2009., kada ste u Omišlju organizirali javnu raspravu na tu temu. Stoga u nastavku dostavljamo svoje prijedloge.

Prema iskustvima iz javne rasprave o dva terminala za ukapljeni plin u Tršćanskom zaljevu i jednom u koparskoj luci odnosno temama i problemima koji nisu bili na zadovoljavajući način obrađeni u studijama utjecaja na okoliš i zbog toga izazvali najviše zabrinutosti i polemike, predlažemo da se u studiji utjecaja na okoliš obradi slijedeće:

1) Obraditi više varijantnih rješenja s obzirom na tehnologiju s obrazloženjem odabira najboljeg varijantnog rješenja ne samo za investitora nego, prije svega, za zajednicu.

Prilikom rasprave o mogućim rješenjima za LNG terminal u koparskoj luci, kao najprihvatljivija opcija predložena je tehnologija koja nema za posljedicu pothlađivanje mora, ispuštanje klora i zamućivanje mora zbog podizanja sedimenta odnosno opcija koja ne koristi morsku vodu za uplinjavanje (TGE tehnologija bez kloriranja koja koristi zatvoreni sustav korištenja vode u postupku uplinjavanja). Predlažemo da se ispita i ta varijanta s obzirom da se najznačajniji negativni utjecaji očekuju upravo zbog ispuštanja klorirane i pothlađene vode.

2) Za varijantu koja koristi morsku vodu za uplinjavanje te njeno ispuštanje ponovo u more, potrebno je utvrditi :

a) utjecaj natrijevog hipoklorita na morski okoliš ukoliko ne postoji tretman tih voda prije njihovog ispuštanja u more (količine koje će se ispuštati, predviđena zona utjecaja)

U Studiji utjecaja na okoliš za off-shore LNG terminal u Tršćanskom zaljevu iznijet je podatak da se radi o 788 tona godišnje anti-fouling sredstava ispuštenih u more. Kapacitet tršćanskog terminala je manji od onog planiranog u nas - radi se o 8 milijardi m³ plina godišnje umjesto planiranih 15 milijardi m³ godišnje za terminal na Krku u drugoj fazi, pa se pretpostavlja da je i količina ispuštenih sterilizirajućih sredstava u more veća za terminal na Krku. Utvrditi količinu natrijevog hipoklorita koji bi se ispuštao u more i za prvu i za drugu fazu projekta.

Potrebno je ispitati utjecaj tako velike količine sterilizirajućih sredstava na biocenu Kvarnerskog zaljeva, predvidjeti zonu utjecaja i definirati štete.

b) utjecaj snižavanja temperature mora (procjena dometa i posljedica utjecaja)

Procijenjena količina morske vode koja se koristi za uplinjavanje je 58.500 m³ na sat, što iznosi 513 milijuna m³ godišnje pothlađene vode uspuštene u more (procjenjuje se da se radi o temperaturi mora smanjenoj za -5 stupnjeva C). Potrebno je procijeniti utjecaj tih enormnih količina pothlađenog mora na morski okoliš s obzirom na ekološke uvjete u Kvarnerskom zaljevu.

c) utjecaj mlaza ispuštene vode na sediment s posljedicama замуćivanja

Da li postoji i u kojoj mjeri, te eventualne posljedice. Predviđena brzina ispusta u slučaju off-shore terminala u Tršćanskom zaljevu je 2,3 m/s.

3) Utjecaj na ribarstvo

U kojoj se mjeri smanjuje ribolovno područje, koliko je ulov ribe danas i kojih vrsta, procijeniti potencijalni gubitak (utvrditi ekonomski aspekt utjecaja na navedeni sektor), navesti sigurnosnu zonu oko terminala i tankera u kojoj je zabranjen promet/ribolov.

Utvrditi komponente morskih ekosustava tipičnih za Kvarnerski zaljev i na koji način ispuštanje klora i pothlađivanje mora može na njih utjecati, te utjecaj na ribarstvo.

4) Utjecaj na turizam

Prostorni obuhvat mora biti najmanje Primorsko-goranska županija (Kvarner). Potrebno je procijeniti potencijalni negativni učinak projekta na gospodarske aktivnosti na području turizma.

5) Utvrditi iznos okolišnih kompenzacija

U tijeku je dovršenje terminala za UPP u talijanskom dijelu sjevernog Jadrana, Radi se o off-shore terminalu kompanije Terminal GNL Adriatico udaljenom 15 km od obale, u blizini Parka delte rijeke Po. Područje spada u administrativnu jedinicu "Provincia di Rovigo". Provincija Rovigo dobila je za izgradnju i rad off-shore terminala kompenzaciju u iznosu od 12 milijuna eura - informacija je preuzeta iz talijanskih medija (kapacitet terminala je manji od onog planiranog u Hrvatskoj i iznosi 8 milijardi m³ plina godišnje). Molimo da se i u slučaju LNG terminala na Krku točno utvrdi vrsta i obujam šteta koje će nastati kao i pripadajuća kompenzacija za one koji će štetu trpjeti. Lokalnoj zajednici, koja će direktno trpjeti sve negativne posljedice, treba maksimalizirati pozitivne učinke. Stoga u definiranju kompenzacijskih mjera trebaju sudjelovati i jedinice lokalne uprave i samouprave i okolišne udruge i predstavnici gospodarstvenika koji djeluju na području utjecaja. U proces pregovora o kompenzaciji treba uključiti i kompenzaciju za eventualno smanjivanje ribolovnog područja (provesti potrebna ispitivanja) i zbog utjecaja na morske ekosustave (naročito u dijelu koji se odnosi na gospodarski važne vrste riba).

Ukoliko postoji opasnost da će zbog neke gospodarske aktivnosti druge biti dovedene u opasnost, potrebno je procijeniti o kojim se aktivnostima radi i koja se zarada dovodi u pitanje, te ili odustati od novog projekta ili pravedno nadoknaditi gubitak.

6) Utvrditi moguće rizike i scenarij "najgoreg mogućeg akcidenta"

U Studiji treba navesti sljedeća područja mogućeg utjecaja :

a) međusobni utjecaj i mogući rizici velike blizine spremnika za UPP i ostalih spremnika zapaljivih i eksplozivnih plinova na lokaciji DINA (npr. spremnici etilena na udaljenosti od 70 metara). Potrebno je

valorizirati moguće ekonomske i socijalne posljedice akcidenta na sve elemente na koje akcident može utjecati. Na temelju provedene analize dati smjernice, odnosno potrebne mjere za redukciju rizika. Potrebno je dati kvalitativnu ocjenu mogućih posljedica na tlo, zrak, biljni i životinjski svijet, zdravlje i živote ljudi, i to kratkoročno i dugoročno. Potrebno je dati povijesni pregled većih akcidenata s kratkom analizom uzroka i posljedica. Izabrati jedan mogući akcident (pretpostavljeni uzroci) temeljem povijesnog pregleda i na temelju provedene metode dati vjerojatnost takvog događaja.

b) procjena intenziteta i sigurnosti pomorskog prometa s obzirom na postojeći i dodatni planirani promet (postotak povećanja postojećeg prometa). Procjena sustava kontrole pomorskog prometa kao i mogućnosti intervencije i moguće posljedice u slučaju kolizije brodova ili havarije tankera.

7) Procijeniti vizualni utjecaj

- vizualni utjecaj danju
- vizualni utjecaj noću (stalnogoreće baklje)
- i utvrditi njegov utjecaj na turističku djelatnost.

8) Procjena troškova prestanka rada postrojenja i povratka lokacije u prvobitno stanje.

9) Izraditi ocjenu prihvatljivosti zahvata za prirodu

Lokacija zahvata smještena je unutar područja Nacionalne ekološke mreže.

Prema članku 7. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu:

- (1) Ministarstvo provodi postupak Ocjene koji se sastoji od četiri dijela: (I) Prethodna ocjena, (II) Glavna ocjena, (III) Ocjena drugih pogodnih mogućnosti, (IV) Utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta.
- (2) Iznimno od odredbi stavka 1. ovog članka postupak Prethodne ocjene mogu provoditi nadležni uredi državne uprave sukladno članku 8. stavku 4. ovog Pravilnika.
- (3) Stručne poslove postupka Ocjene obavlja Državni zavod za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu: Zavod) na temelju podataka koje Nositelj dostavlja Ministarstvu ili nadležnom uredu državne uprave sukladno odredbama ovoga Pravilnika.
- (4) Postupak Ocjene provodi se uz primjenu načela predostrožnosti.

Zbunjujuća je informacija da je Adria LNG podnijela zahtjev Ministarstvu kulture za prethodnom ocjenom prihvatljivosti zahvata za prirodu u listopadu 2008. i da je "postupak još uvijek u tijeku", kako stoji u Podlozi za izdavanje upute o sadržaju studije o utjecaju na okoliš koju je izradio Ekonerg.

Ukoliko dođe do utvrđivanja kompenzacijskih mjera, podsjećamo da kompenzacijske mjere moraju stupiti snagu prije negativnog utjecaja na stanište. Odnos površine u prilog novog (kompenziranog) područja je 3:1 i da se u Studiji utjecaja na okoliš područje kopmenzacije mora identificirati.

Zelena Istra
Dušica Radojčić